

Nieuwe en oude heiligen

Lees meer op pagina 10

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Dirk De Meester
Edgard Tytgatlaan 7 - 8500 Kortrijk
dirk.de.meester@skynet.be

REDACTIERAAD

Nele Deblauwe, Bernard Decock,
Dirk De Meester, Filip Dheedene,
Gaby Moreels, Lode Sillegem,
Deborah Steelandt, Filiep Vande Wiele,
Kurt Vangampelaere, Lieven Vanhoutte

GASTMEDEWERKERS

Ivan Basy
Eric Staelens

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC
of €20,00 voor 6 nummers overschrijven op
rekeningnummer 000-1653566-07 van Zoeklicht

KOPIJ

Reacties en andere bijdragen: op CD of als bijlage
in een e-mail, met zo weinig mogelijk opmaak
(* .txt- of *.rtf-formaat volstaat), en indien gewenst
een opgemaakte uitgeprinte tekst opsturen naar
de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de
naam en het adres van de inzender vermelden.
Alle artikels vallen onder de uitsluitende verant-
woordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties
in afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

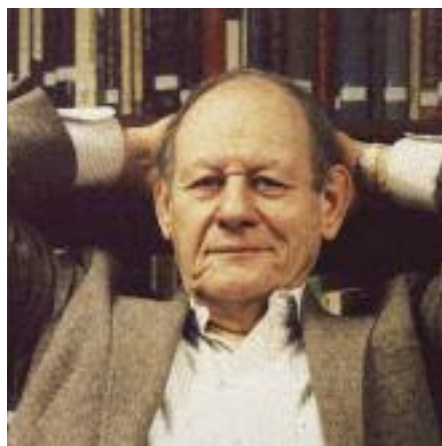
is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk om 10 uur
telkens op zaterdag:

26 januari - 23 maart - 25 mei - 18 juli -
28 september - 30 november 2013

Inhoud

Voorwoord	3
Mijn politieke familie: Reflectie van een linkse humanist	4
Leesmonster	9
Nieuwe en oude heiligen	10
VC uit de regio: Mozaïek	12
VC uit de regio: UPV	15
Activiteitenkalender	16-17
VC uit de regio: HV-HW Kortrijk	18
VC uit de regio: Poincaré	20
Polyfinario	21
Huisvande Mens Kortrijk	22
Bij het overlijden van Paul Kurtz (1925-2012)	24
Waarom collaboreerden zoveel duizenden Belgen tijdens de laatste oorlog?	26
Zoeklicht sprak met Frank Derycke	30

Vrome wensen

Mag ik u allen een jaar toewensen waarin de onderstaande tekst van Georges Brassens *niet* bewaarheid wordt? Of die bezoekers nu Walen heten of Roma, Polen, PSers, Hollanders, werklozen, daklozen, ouderen, vakbonders, jongeren, Grieken, ondernemers, Marokkanen, intellectuelen, Kosovaren of wie er dan ook de laatste jaren door bepaalde bekrompen en arrogante politieke goeroe's en vele media als lui, dom, verkwistend kortom minder goed dan "wij" wordt genoemd. U behoort natuurlijk niet tot degenen die in hun hollen kruipen, durf ik te hopen. Merci, Georges voor deze tekst uit 1980.

Georges Brassens

LA VISITE

On n' était pas des Barbe-Bleue,
Ni des pelés, ni des galeux,
Porteurs de parasites.
On n' était pas des spadassins,
On venait du pays voisin,
On venait en visite.

On n' avait aucune intention
De razzia, de déprédation,
Aucun but illicite.
On venait pas piller chez eux,
On venait pas gober leurs œufs,
On venait en visite.

On poussait pas des cris d' Indiens,
On avançait avec maintien
Et d' un pas qui hésite.
On braquait pas des revolvers,
On arrivait les bras ouverts,
On venait en visite.

Mais ils sont rentrés dans leurs trous,
Mais ils ont poussé les verrous
Dans un accord tacite.
Ils ont fermé les contrevents,
Caché les femmes, les enfants,
Refusé la visite.

On venait pas leur imposer,
Notre manière de penser,
Pas leur prendre leur site.
On venait leur dire en passant,
Un petit bonjour innocent,
On venait en visite.

On venait pour se présenter,
On venait pour les fréquenter,
Pour qu' ils nous plébiscitent,
Dans l' espérance d' être admis
Et naturalisés amis,
On venait en visite.

Par malchance, ils n' ont pas voulu
De notre amitié superflue
Que rien ne nécessite.
Et l' on a refermé nos mains,
Et l' on a rebroussé chemin,
Suspendu la visite

De bezoekers

*We waren geen vrouwenmoordenaars
Ons haar was niet uitgevallen en we hadden geen schurft
Noch hadden we vlooiën en luizen
We waren geen vechtersbazen
We kwamen van vlakbij
We kwamen op bezoek*

*We kwamen helemaal niet
Voor razzia's of om te plunderen
We wilden de wet niet overtreden
Wr kwamen niet om hen te beroven
Om hun eieren te zuipen
We kwamen op bezoek*

*We slaakten geen indianenkreten
We bewogen ons gemanierd
En liepen aarzelend
We hielden niemand onder schot
We kwamen met open arm
We kwamen op bezoek*

*Maar ze zijn weer in hun hollen gekropen
En er sz grznszl op gezet
Ze waren het daarover zonder woorden eens
Ze hebben de luiken gesloten
Vrouwen en kinderen verborgen
Het bezoek afgewezen*

*We kwamen niet om hen
Onze manier van denken op te leggen
Ook niet om hun woning af te nemen
We kwamen enkel in het voorbijgaan
Eventjes goede dag wensen
We kwamen op bezoek*

*We kwamen om ons voor te stellen
En om met hen om te gaan
In de hoop dat ze ons zouden goedkeuren
En dat ze ons zouden aannemen
Als echte vrienden
We kwamen op bezoek*

*Helaas moesten ze niets hebben
Van onze overbodige vriendschap
Die toch geen enkel nut heeft
Dan hebben we maar onze handen weer gebald
En zijn we maar weer afgedropen
Ons bezoek was afgelopen.*

Mijn politieke familie:

Reflectie van een linkse humanist

Vooraleer het socialisme te willen hernieuwen zouden de vernieuwers ten minste een kleine poging moeten doen om het socialisme te begrijpen.

[Camille Huysmans]

WOORD VOORAF

Dit is geen saga, ook geen kroniek. Het is in hoofdzaak een oplist van enkele markante feiten die bij mij, als socialist en humanist, een onuitwisbare indruk hebben nagelaten.

Om alle misverstanden te vermijden zou ik voorafgaand heel duidelijk willen stellen dat mijn jarenlange verhouding met de socialistische partij er een is van haat en liefde, van aantrekken en afstoten, maar ondanks alles één die na 59 jaar nog steeds stand houdt. Volgend jaar kan men gerust spreken van een diamanten verbintenissen.

In de dertiger jaren van vorige eeuw was het in onze Vlaamse contreien nog steeds een roomse traditie dat de eerste uitstap van een vrouw na de geboorte van haar kind een bezoek was aan de kerk. In de volksmond haar “kerkgang”

genoemd. Niet zo bij mijn moeder. Samen met echtgenoot en kind ging het richting “Ons Achturenhuis”. Eigenlijk niet zo verwonderlijk want mijn grootvader Camille Staelens was in 1932 één van de 21 stichters van de SM “Ons Achturenhuis”. Mijn eerste cafébezoek dateert dus van 1936. Alzo kreeg ik het syndicalisme en het socialisme met de “bierlokke” ingegeven. Het stond dus in de sterren geschreven dat de socialistische beweging mijn familie zou worden.

MENS WORDEN

Ik was vier toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak en negen toen die beëindigd werd. Deze barbaarse periode heeft bij mij een blijvende afkeer van de oorlog en het nazisme verwekt.

Ik kan gezichten plakken op collaborateurs. Ik kan gezichten plakken op

landverraders. Ik kan gezichten plakken op verklikkers. Ik kan gezichten plakken op nazi-slachtoffers. Ik kan gezichten plakken op verzetstrijders. Sommigen waren naaste familie of burens. Ik heb de rantsoenering meegeemaakt. Ik weet wat het is om uren in de rij te staan om wat haring, zwart brood, margarine of chicorei te bekomen. Ik weet wat het is om te moeten schuilen voor de bommen. Ik weet wat “zwarte markt” is en wat woekerprijzen zijn. Door de jaren heen zou mij duidelijk worden dat in bewogen tijden de beschaving dikwijls van humaniteit naar nationalisme en van nationalisme naar bestialiteit evolueert. Vandaar dat de oorlogservaringen van mij een antifascist en pacifist maakten.

Opgegroeid in een milieu dat fier was socialist te zijn, was het een jaarlijkse gewoonte om met het ganse gezin het

Acht uren werk. Acht uren uitspanning. Acht uren rust.

Feest van de Arbeid te vieren. Mijn moeder maakte daar een erezaak van.

Samen met duizenden mannen, vrouwen en kinderen in hun zondagse kleren marcheerden we trots door de straten. Rode vlag op kop en rood roosje op het revers. In hoeveel steden en dorpen gaat er nog een 1 mei-optocht uit en wie durft op 1 mei nog het rode vaandel uit het raam hangen?

Wie durft er nog de gebalde vuist opsteken als de Internationale weerklinkt? Ik krijg meer en meer de indruk dat het een verfoeilijke tendens wordt om 1 mei als strijddag te verdrinken in een festival-gebeuren.

Een socialistische partij die haar symbolen en rituelen op een lichtzinnige wijze prijs geeft verloochent haar rijke sociale erfenis en militante geschiedenis. De

rode vlag was steeds een belangrijke medestander bij alle grote socialistische gebeurtenissen en belangrijke sociale veroveringen zoals de strijd voor het "Algemeen Stemrecht" en voor de "8-urendag". Ik zeg het niet graag maar we zijn in grote mate beschaamde socialisten geworden. Mijn opvoeding daarentegen maakte van mij een linkse socialist en militante humanist. *Je persiste et signe!*

De anti-kruisrakettenbeweging die in 1983 de grootste politieke massabetoging (400.000 man) ooit door de straten van Brussel liet trekken.

BSP

Geïnspireerd en begeistert door het “Charter van Quaregnon” werd ik in 1954 lid van de Belgische SOCIALISTISCHE Partij (BSP). Ter verduidelijking van mijn enthousiasme en om de geest van toen te schetsen volgt een belangrijk citaat uit dit ideologisch partijmanifest: *“Le Parti Ouvrier déclare: 1° Qu’il se considère comme le représentant, non seulement de la classe ouvrière, mais de tous les opprimés, sans distinction de nationalité, de culte, de race ou de sexe; 2° Que les socialistes de tous les pays doivent être solidaires, l’émancipation des travailleurs n’étant pas une oeuvre nationale, mais internationale; 3° Que, dans leur lutte contre la classe capitaliste, les travailleurs doivent combattre par tous les moyens qui sont en leur pouvoir et, notamment, par l’action politique, le développement des associations libres et l’incessante propagation des principes socialistes.”* Alhoewel dit Charter van 1894 dateert, sprak het in de vijftiger jaren nog heel wat linkse ba-

sismilitanten aan. Het was een richtsnoer voor zoekenden naar een radicaal ideologisch afdelend verhaal.

Als jonge syndicale militant was ik deelgenoot aan de grote staking van ‘60-’61 tegen de “Eenheidswet” van Gaston Eyskens. Deze vijf weken durende staking wordt ook wel eens de staking van de eeuw genoemd. Die staking wordt algemeen gezien als een historische gebeurtenis in de opeenvolging van fasen van strijd voor de ontvoogding van de arbeidersklasse van dit land. Na het beëindigen van de staking sprak PS-volksvertegenwoordiger Victor Larock volgende wijze woorden: *“Daar ligt de ziel van het socialisme. Zolang de arbeiders van Noord en Zuid, van de openbare en de particuliere sector solidair zullen blijven, zal niets hen tegenhouden in hun opmars naar de macht. Niets behalve de altijd mogelijke onenigheid van hun syndicale en politieke leiders. Laten deze in alle vrijheid verenigd blijven! Laten ze zich daardoor de stakers waardig tonen!”*

Ik vind deze beschouwing van kd. Victor Larock hoogst interessant en wilde die hier dan ook nog even onder de aandacht brengen. Een goede samenwerking tussen partij en vakbond is van wezenlijk belang voor beide organisaties. De ruzie tussen tenoren van partij en vakbond over het generatiepact en het gekrakeel tussen Bruno Tobback en Rudy De Leeuw naar aanleiding van de laatste algemene staking was ontluisterend zowel voor de partij als voor de vakbond. Het is voor de ganse socialistische familie zelfs contraproductief als twee kempansen daaromtrent elk hun gelijk willen halen in de media. De geëigende plek om dergelijke conflicten te beslechten is in de schoot van de Socialistische Gemeenschappelijke Actie die reeds dateert van 1949. Wanneer de parlementsverkiezingen van 26/06/1949 voor de BSP op een ongunstige uitslag eindigen, van 69 tot 66 kamerzetels, wordt dit toegeschreven aan een gebrek aan samenwerking tussen BSP en ABVV. Door het oprichten op 15/07/1949 van de Socia-

listische Gemeenschappelijke Aktie werd aan de noodzaak van inniger samenwerking tussen partij en vakbond tegemoet gekomen. Wat toen dienstig was voor de beweging kan dat ten huidige dage ook zijn. Helaas, te veel ego's staan dit blijkbaar in de weg.

SP

Op 11 oktober 1978 werd ik automatisch lid van de SOCIALISTISCHE Partij (SP), dit ingevolge de splitsing van de unitaire partij. De BSP was begin 1978, behoudens de communisten, de enige nog unitaire partij lang nadat de christendemocraten en liberalen reeds die stap gezet hadden. Een fel opgemerkte verklaring uit die periode van Karel Van Miert was de volgende: *“Het is vreemd dat het vroeger voor de Walen nooit een probleem was om tegelijk Waal en socialist te zijn, maar dat zo iets voor de Vlamingen altijd veel moeilijker lag. De Vlaamse socialisten hoeven zich niet te schamen, de socialistische beweging heeft zoveel voor de ontvoogding van de gewone Vlaamse man gedaan als iedere andere partij.”* Wie uit overtuiging nog geen Vlaamse socialist was werd het de facto overeenkomstig de splitsing. Velen hadden het er destijds moeilijk mee, ik niet. Ofschoon ik nog steeds meer affiniteit voel voor een Waalse socialist dan voor een Vlaamse nationalist.

Wat mij uit dit tijdperk ook bijgebleven is, is dat de partij het politieke gezicht was van de anti-kruisrakettenbeweging die in 1983 de grootste politieke massabetoging (400.000 man) ooit door de straten van Brussel liet trekken. Als pacifist was ik een van hen. Het verzet van Van Miert en Louis Tobback, architect van het SP-rakettenstandpunt, sloot opnieuw aan bij de vooroorlogse antimilitaristische traditie

van de partij en van de beweging van de Internationale Socialistische Anti-Oorlogsliga (ISAOL). Het Vlaamse en antimilitaristisch imago van Van Miert legde hem geen windeieren, want bij de Europese verkiezingen van 1984 haalde hij 496.063 stemmen en een score van 28 procent voor de partij. De SP werd voor de eerste en dus enige keer de grootste Vlaamse partij. Als militant was ik nog nooit gelukkiger geweest. Links en strijdvaardig, een cocktail voor succes.

sp.a

Het vervellen van de SP tot sp.a was volgens mij onderdeel van de manoeuvres die de partij in de richting van het centrum moesten stuwten. Op het congres van 16/10/1999 werd Patrick Janssens verkozen tot voorzitter van de SP. Hij was voorgedragen door de partijtop (Steve Stevaert) en zijn kandidatuur was voor velen een complete verrassing omdat hij niet uit het partijapparaat kwam en nog maar enkele jaren lid van de partij was. Op het congres van 22/10/2000 stelde hij reeds dat de vernieuwing van de partij in 2002 zou bezegeld worden met een nieuwe partijnaam. In 2001 werd Janssens als voorzitter van de SP herkozen. Hij had zijn herverkiezing gekoppeld aan een naamsverandering van de partij, als teken van het vernieuwingsprogramma waar hij sinds zijn aantreden (oktober 1999) aan werkte. Op het partijcongres van 13/10/2002 werd dan ook voor de benaming socialistische partij ANDERS (sp.a) gekozen. Tot op heden vraag ik mij nog steeds af waarom een SOCIALISTISCHE partij ANDERS moet zijn dan SOCIALISTISCH? Ik was vierkant tegen de naamsverandering en al het gekonkelfoes daar rond. Was ik door de naamsverandering ook een ander socialist

geworden? Natuurlijk niet. Ik bleef lekker links, maar de partij zette wel een grote stap in de richting van het centrum.

Een ander voorbeeld van het opschuiven naar het centrum werd geleverd op het sp.a-congres van 23/11/2004 waar de kartelvorming met de links-liberalen van Spirit werd goedgekeurd. Inmiddels is gebleken dat deze yuppies niet partijtrouw zijn. Zij shoppen tussen sp.a, Groen en Open VLD. Onder de sp.a-leden was er heel wat kritiek en voorbehoud tegenover de samenwerking met Spirit vanwege de Vlaams-nationalistische wortels van deze partij. Amnestie en de splitsing van België was jarenlang hun credo geweest. Ik was tegen een samengaan en dit was opnieuw een moeilijk te slikken pil. Zou ik of zou ik niet bij de sp.a blijven? Een heus dilemma voor mij die al zijn hele leven met hart, lijf en leden verknocht was aan de partij. Maar weet je, breken met zijn (politieke) familie is een van de moeilijkste beslissingen in een mens zijn leven. Vandaar...

De Visiecongressen I en II moesten de nieuwe centrumkoers bezegelen, maar grote successen zijn het niet geworden. Visiecongres II kreeg als naam “De onvoltooide vernieuwing” mee. In een commentaarstuk overgemaakt aan voorzitter Caroline Gennez noemde ik het congres schertsenderwijs “De mismakke vernieuwing”. De stelling die door Caroline verdedigd werd in de tekst ter voorbereiding van het congres kwam daar op neer dat alle heil te verwachten viel van het “centrum”. Een zoveelste centrumpartij in Vlaanderen? Ik daarentegen ben van mening dat socialisten niets te zoeken hebben in het “centrum”. Trouwens kiezers weten niet wat een centrumpartij met hun gegeven stem zal doen. In welk

beleid zal een stem voor een centrumpartij resulteren? Ed Milliband, leider van Labour, zegt het als volgt: *“Ik kom uit het centrum. Het gaat erom te definiëren waar het centrum ligt.”* Zou het niet kunnen dat we al enkele verkiezingen verloren hebben omdat de partij nogal radicaal gebroken heeft met haar wortels en dus met de arbeiderscultuur. We moeten stoppen met de traditionele achterban van ons te vervreemden. Om het met David Milliband, de broer van, te zeggen: *“De partij (New Labour) begon met de aanpak van het oude denken en werd de gevangene van haar eigen zekerheden. New Labour leek meer en meer op een nieuw establishment.”* Vervang New Labour door sp.a en we hebben een spiegelbeeld van de situatie zoals ze zich hier bij ons ook voordoet. De terechte vraag die men zich moet stellen is welk deel van de bevolking willen we aanspreken? Zij die de bocht naar links willen nemen of zij die stevig in het “centrum” willen blijven.

In De Morgen van 16/10/2010 zegt Bruno Tobback het volgende: *“Intussen zijn we met zijn allen opgeschoven naar het zogezegde veilige centrum. Daar is het zodanig drummen dat we elkaar stilaan verstikken.”* Op een vraag van Walter Pauli (De Morgen 16/10/2010) hoe de sp.a terug naar de 20% moet was het antwoord van Louis Tobback kort maar krachtig: *“Door weer flink links te worden.”* Daar heb ik niets aan toe te voegen.

Journalist Bart Eeckhout stelde in De Morgen van 26/11/2011 het volgende: *“De klassieke partijen in Vlaanderen en Nederland hebben de ruimte gelaten op hun rechter- en linkerflank door hun ruk naar het centrum. Wie zich naar het midden begeeft, in de hoop bij de regerings-*

vorming midden in het bed te liggen, laat de eigen flank openliggen voor vrijbuiters. Kiezers die geneigd zijn de klassieke partijen in één pot nat te stoppen, worden door die obsessie met het centrum gesterkt in hun oordeel.” Ik zou het dan ook zeer spijtig vinden moest de partij zich verder te pletter rijden in het “Centrum”.

PERCEPTIE: LE FRIC C'EST CHIC

Maar een partij, een vakbond kan echter ook zichzelf vernietigen. Wanneer de moraal en de ideologie gaan vervagen ontstaat een spanningsveld waarbinnen allerlei uitwassen mogelijk worden.

Als vooraanstaande kopstukken zich om de haverklap in de media moeten komen verantwoorden voor opgestreken bonussen, voor het gebruik maken van de notionele intrestaftrek, voor het eigenaar zijn van managementsvennootschappen, voor machtsmisbruik en weet ik veel, dan is er iets loos met die beweging. Het doet er niet toe wat waar en niet waar is, op dien ogenblik zit de perceptie tegen.

Immers, geldgewin en socialisme zijn ethisch moeilijk te verzoenen. Beseft men dan niet dat met kapitalistische recepten geen socialistische gerechten gemaakt worden. Hoe naïef en dwaas kan men zijn, tenzij men bij de zaak te zeer betrokken is, om niet te beseffen dat dergelijke zigzaghouding uit den boze is. De publieke opinie pruimt zoiets niet.

De voormannen van partij en vakbond moeten dan ook meer oog hebben voor de grijze “le fric c'est chic”-zone waar ze soms in terecht kunnen komen. Dergelijke onhandigheden tasten de geloofwaardigheid van de ganse socialistische familie aan. Dat doet pijn, zeer veel pijn.

Daarom zouden alle mandatarissen een gedragscode moeten ondertekenen die dergelijke knoeierijen onmogelijk maken. En als die er moest zijn, toepassen!

CONCLUSIE

Sommigen beweren dat met de jaren ook de idealen uit uw jeugd jaren wat milder worden. Onzin! Is oorlog vandaag minder erg dan vroeger? Doet sociale ongelijkheid nu minder pijn dan vroeger? Is het kapitalisme nu minder meedogenloos dan vroeger? Is er nu minder gevaar voor fascisme dan vroeger?

Slavoj Zizek, directeur van het Birkbeck Institute in Londen, stelde volgende pertinente vraag die onze tegenstrevers, maar ook sommige van onze sp.a-boegbeelden tot nadenken moet stemmen: *“Waarom is ons leven nog altijd zo ellendig als het kapitalisme echt zoveel beter is dan het socialisme?”*

Ja, men kan oud worden en zijn idealen uit zijn jeugd trouw blijven. Ja, de Rode Vlag en de Internationale houden nog steeds het socialistisch vuur in mij brandend. Socialisten sluit de rijen en omarm net als ik het rode vaandel ter bevordering van één grote, linkse, socialistische partij!

Ik was, ik ben en ik blijf lid van de partij (BSP/SP/sp.a) want als ik niet betrokken blijf zal er een linkse socialist minder zijn om de partij te behoeden voor een verder afglijden naar het zogezegde “veilige” centrum. De historische opdracht van de socialistische familie is te opereren LINKS van het centrum!

VIVE LE PEUPLE DE GAUCHE!

**Eric Staelens is ere-gemeenteraadslid van de stad Kortrijk*

AAN DE RIJKE ZAL GEGEVEN WORDEN, VAN DE ARMEN ZAL GENOMEN WORDEN

Wie de mogelijkheid heeft om tussen de mensen te gaan zitten, denkt wel eens na het horen van een verhaal: “Dat kan toch niet waar zijn? We leven in een welvaartsstaat, die mens overdrijft”. Zo vertelde Maria enkele weken geleden het volgende verhaal. Maria is natuurlijk niet haar echte naam. Maria zou zich doodschamen moest ze weten dat haar verhaal openbaar gemaakt wordt. Ik hoor het haar al zeggen: “wat zouden de mensen wel denken?”. Wat volgt is niet het verhaal van Maria alleen, maar van veel mensen. Het zijn zelfs eigenlijk geen mensen, maar dossiernummers. En in veel gevallen zijn het niet eens dossiernummers, want ze hebben geen dossier. Ze bestaan dan ook niet. In onze welvaartsstaat besta je alleen als je kunt herleid worden tot een nummer en een cijfer. Dan pas heb je rechten. Anders ben je geen mens.

Ze was getrouwd met André. Een gelukkig huwelijk zoals men zegt, maar kinderloos, geen troonsopvolging. Toen André stierf, na wat men doorgaans een slepende ziekte noemt, bleek plots wat kinderloos in werkelijkheid ook betekent. De eerste dagen werd de deur plat gelopen door vrienden, burens, familieleden, ... Ze wist niet waar ze allemaal uitkwamen maar allen boden hulp aan. Zij heeft zich lang in slaap gepeikerd met de vraag waarom ze plots één na één allemaal verdwenen. Was het toen ze ontdekten dat er helemaal geen geld te rapen viel? Toen ze ontdekten dat Maria niet kon geven maar enkel kon krijgen? Was het omdat de koekjes die ze aanbood de goedkoopste van de Aldi waren? Toen werd Maria zelf ziek.

Zo één van die rare ziekten waar de dokters handenwrijvend over vertellen. Een kassakassa ziekte. Eén waar zeer veel onderzoeken voor moesten gebeuren, machines moesten ingeschakeld worden. Machines die “piep” zeiden en waar Maria veel moest voor betalen. De dokter keek dan naar het resultaat, gromde iets, vertelde iets waarvan Maria de eerste letter niet begreep en zei uiteindelijk dat het verdere onderzoek ging uitwijzen waar ze stond. Intussen is hij al een briefje aan het schrijven, twee briefjes: één voor de apotheker en één voor de kassa.

En dan kwam Maria thuis, ze keek in het sigarenkistje en vond daar slechts enkele euro's. Brood of pillen, dat was de keuze. Brood of pillen. Dat is de keuze.

Op de koop toe kon Maria zich steeds minder zelf behelpen. Ze had een bed in de woonkamer, een speciale zetel en andere hulpmiddelen nodig. Ze kon niet meer boven slapen. Daarvoor moest Maria contact opnemen met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, ook al zo'n moeilijke lange naam. Toen ze belde naar de het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, begreep ze niks, van wat ze vertelden. Ze had nog geen dossier, er moest een nieuw dossier geopend worden. Dat had ze verstaan en dat ze een wachtlijst van 5 maanden hadden, dat had ze ook verstaan. En dat er binnen 5 maanden iemand ging langskomen om het huis te bekijken en Maria te onderzoeken. En dat ze best contact opnam met de ziekenbond, want het nieuw dossier moest aangevraagd worden via de ziekenbond. Bij de ziekenbond was de madam die keek voor de dossiers niet aan de telefoon te krijgen. Ze was maar enkele uren per week bereikbaar, je kon haar best bereiken via de computer, maar Maria had geen computer. Toen ze de madam van de ziekenbond aan de telefoon kreeg, vertelde ze hetzelfde. Dat Maria nog geen dossier had en dat er iemand ging passeren. Maria zei dat ze geen geld had om een rolstoel, een bed, een speciale zetel en andere hulpmiddelen te kopen. Toch moest ze die zaken op voorhand betalen en na afhandeling van het dossier, ging ze het geld volledig of niet terugbetaald krijgen. Als ze tenminste aan alle voorwaarden voldeed.

En dat was nog niet alles. Mijnheer de dokter had haar een speciaal dieet voorgeschreven, een dieet met een rare naam, ze wist niet meer hoe het noemde. Ze hadden dat eten niet in de kruidenierswinkel op de hoek. Ze moest het eten in de bio-winkel in de stad halen en Maria had geen auto. De autobus reed maar twee keer per dag naar de stad, één keer 's morgens en één keer 's avonds. Op de koop toe was dat eten duurder dan gewoon eten. Maria vroeg mij wat ze in godsnaam moest doen, ze zag het niet meer zitten.

Nieuwe en oude heiligen

Slechte tijden, rampen, grote ziekten, pest en tyfus, oorlogen,... Allemaal toestanden waar een aspirientje niet meer helpt. Je kunt dan proberen de toestand zelf op te lossen, maar soms moet je wel een beroep doen op externe machten.

Maar ook de aardse specialisten weten niet altijd wat de oplossing is. Dan doen we maar een beroep op de buitenaardse elitetroepen: de goden! Maar die goden hebben een gemeenschappelijk kenmerk, al van in de vroegste geschiedenis: ze nemen nooit de telefoon op, hoe hard je ook probeert. Dat heeft zijn reden. Die mannen (om van de vrouwelijke goden maar te zwijgen) hebben een agenda die druk druk druk bezet is. Geen tijd om zelf de telefoon op te nemen. Erger nog, ze hebben niet eens tijd om naar je te luisteren. Zoveel dossiers die ze moeten beheren. Zoveel klagers en zagers. Ben je dan hopeloos verloren? Ben je gedoemd om levenslang samen te leven met dat eksterooog? Nee, er is hoop. De goden hebben immers personeel in dienst genomen, massa's personeel. Dit is het middenkader van het godenrijk. Naargelang de streek, naargelang de literaire kwaliteiten van de god in kwestie, heeft het personeel een eigen naam. Bij ons noemen we ze "heiligen".

We hebben ze in alle formaten en leeftijden. Ik geef toe dat de meerderheid tot het blanke Kaukasische ras behoort, maar daar wordt aan gewerkt. De aardse vakbondsafgevaardigde van dit middenkader, ook gekend als de paus, heeft bekomen dat er massaal Aziatische, Afrikaanse en zelfs Eskimoïaanse heiligen bijkomen. Hier in het westen kijken we er wantrouwig naar, maar in hun geboortestreek zijn ze razend populair. Ook de vrouwen moeten niet teveel protesteren. Alhoewel in de minderheid zijn er grote barsten in het hemelse glazen plafond langs waar vrouwelijke heiligen massaal binnen glippen. Dit personeel heeft de taak uw wensen over te brengen aan

God him/her self. Nu denk je bij jezelf "Ik ga eens met zo'n heilige praten". Dat is niet verboden maar veel resultaat moet je niet verwachten, want die heiligen hebben een gemeenschappelijk kenmerk. Ze zijn allemaal zo dood als een pier. Slechts vluchtige denkers zijn hierdoor ontgoocheld en verlaten de winkel. De ware gelovige kent de weg, de waarheid, de oplossing. Met een heilige spreek je niet zoals met Jan Modaal aan de toog of op straat. Nee, je spreekt in geheimschrift, codetaal, alleen voor ingewijden. Bidden noemen ze dat. Je kunt het best vergelijken met het taaltje van een dronken dichter die uit eigen werk voorleest. Het is niet belangrijk wat je zegt, als het maar

onderdanig klinkt. Net zoals bij het dienstbetoon wordt hier ook een klein geschenkje verwacht. Alhoewel de heiligen dood zijn hebben ze toch nog aardse genoegens. Je kunt ze een groot plezier doen met een varkenskop en enkele penningen in een doos steken schijnt ook te helpen. De meeste heiligen gaan al lange tijd mee en vertonen daardoor ouderdomskwaaltjes. Ze horen en zien niet zo goed meer. Sommigen zijn ronduit blind te noemen. Enkelen onder hen zijn verzot op een jong-mensenbeen (enig kannibalisme is hen niet vreemd). Maar hun handicap zorgt ervoor dat je ze simpelweg een plaasteren exemplaar voorschotelt. Je gelooft het niet en toch

is het waar: telkens weer trappen ze er blindelings in. Met hun plaasteren benen onder de arm trekken ze naar de grote baas God en leggen daar het geval op tafel. Hier lopen de meningen uiteen. Aangezien er nog niemand aanwezig is kunnen zijn bij zo'n confrontatie hebben we ook geen onbevooroordeelde getuigen. Feit blijft echter dat er zelden, om maar niet te zeggen nooit een resultaat waargenomen werd dat duidelijk aan de tussenkomst van die heiligen kan toegeschreven worden. Spectaculaire zaken moet je van die mannen en vrouwen al helemaal niet verwachten. Persoonlijk ben ik de mening toegedaan dat het een zootje ongeregeld is dat leeft van de rituelarij. Hun aanvoerdersder is een vrouw. Daar heb ik niets op tegen, volgens de afbeeldingen is het zelfs een mooie, maar het ruikt naar oplichterij. Maria, zo heet ze, heeft minstens één zoon gebaard en is toch maagd. Deze zoon, die ook voor God gestudeerd heeft, aanvaardt alleen de tussenkomsten van zijn moeder maagd. Dit monopolie zorgt ervoor dat zij een ongezien hoog inkomen heeft. Sommige critici beweren echter dat de zaken zo slecht draaien, de inkomsten zo gering zijn, dat er slechts één personeelslid vanaf kan. Er is nochtans keuze genoeg, met tienduizenden zijn ze. Vroeger waren er nog veel meer, maar tijdens het tweede Vaticaans concilie in 1964 heeft de paus er duizenden geschrapt. Van de almanak gesmeten, zoals mijn grootmoeder zei. Dat geeft een probleem. Je kan hun hulp niet meer inroepen want ze bestonden niet, hadden nooit bestaan. Plots zei de kerk dat ze nooit meer dan een legende geweest waren. Neem nu Christoffel die het kleine Godje Jezus over het water bracht en als beloning tot recent nog in de vorm van een medaille in menig auto te zien was.

Ook wielrenners, net als zoveel sporters steeds bereid een nederlaag toe te wijten aan iets anders dan slecht presteren, dragen graag zo een figuurtje. Musseeuw beweerde ooit in een tv interview dat zijn goede prestaties daaraan te wijten waren. Later bleek dat alvast een groot deel ervan te wijten waren aan de eetlust, de verslaving aan brood, van het figuurtje. Meer was er vroeger niet nodig om heilig te worden: een kleine op de schouder heffen en ermee door een riviertje waden. Niet iedereen kwam er zo goedkoop van af. Nemen we nu eens de heilige Piatas van Doornik. Die moest al een straffere toer uithalen. Om onduidelijke redenen werd besloten zijn hoofd af te hakken, waarschijnlijk een vrouwenzaak. Daar verdien je als toekomstig heilige reeds een aantal punten mee. Maar onze Piatas deed beter. Toen het hoofd over de vloer rolde nam Piatas het in de handen (het is me niet duidelijk hoe zijn handen zonder in het bezit te zijn van een goed paar ogen dat hoofd terug konden vinden, maar dat is muggenzifterij). Feit is dat hij met het hoofd in de handen van Doornik naar Seclin (nabij Rijsel) rende om daar zijn hoofd in de grond te stoppen. Ook Saint-Denis van Parijs kende dat trucje. Ook malheuren in de liefde deden het goed om heilig verklaard te worden. Een gans leger vrouwen werd heilig verklaard na een rijke minnaar afgewezen te hebben. Het gerucht deed immers de ronde dat wie met Jezus trouwde een koninkrijk zou erven. Dan kies je toch niet voor een graafschapje? De afgewezen minnaar kon er gewoonlijk niet om lachen en doorboorde dan maar de dame in kwestie, vilde ze levend, kortom alle gruwelijke methodes waren goed om het einde van de relatie duidelijk te maken. Er zijn nergens aanwijzingen dat de dames een koninkrijk gekregen

hebben voor hun heldenmoed. Maar feit is dat ze heilig werden. Sommige dames waren heel bekwaam in het afwijzen van minnaars. God hield daarvan. En als ze het beleefd vroegen liet hij aan hen een baard groeien. Niet zomaar een ringbaardje, maar een volle ZZ Top baard. Ieder weldenkend man weet dat er grenzen zijn.

Het is jammer dat een dergelijke theatertoer niet meer voorvalt in onze tijd. Op VTM heb ik het toch nog niet gezien, nochtans is dit een goeie bron van informatie op dit terrein. Ja in verre landen gebeurt dit, zegt men. Maar nooit zijn er camera's in de buurt, zelfs niet in deze tijden waarin iedereen een gsm met ingebouwd fototoestel in bezit heeft. Zijn er dan geen heiligen meer? Jawel, de nieuwe heiligen zijn Michael Jackson & Che Guevara, Karl Marx en Eddy Merckx, en nog zoveel meer. Deze nieuwe heiligen kunnen ook niets mis doen, bezitten bovenmenselijke krachten en verbazen ons dag in dag uit. Waar wij ademloos de Ventoux naar beneden rijden, daar rijden zij aan 45km per uur de Ventoux omhoog. Wij willen geen kwaad woord over hen horen. Al zijn zij geen God, dan zijn ze toch heilig. We supporteren onvoorwaardelijk, ongeacht wat hij of zij uitkraamt, voor deze of gene politicus. Dat zijn de nieuwe heiligen. Even onmachtig om onze problemen op te lossen als de vorige. Zeepsterren die politicus worden of toch pretenderen dat te zijn. Zangers die de grootste wereldproblemen in 2 seconden oplossen. Acteurs die eeuwen nagedacht hebben over wat geluk is. We staren en luisteren naar hen, naar onze nieuwe heiligen wiens woorden inhoudelijk goddelijk zijn. We laten ons belazeren, net als onze voorouders, en we hebben het nog graag ook.

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Mozaïek /Jazz Op Zondag

met The Superior Dance Band

Jimmy Moliere in Mozaïek – foto © J. Van Damme

Op zondag 27 januari is er het traditionele nieuwjaarsconcert van the Superior Dance Band. Tijdens de pauze klinken wij samen met de muzikanten op het nieuwe jaar, waarin het uitkijken is naar de langverwachte nieuwe cd. Deze wordt, als alles goed verloopt voorgesteld in Mozaïek tijdens het witte-donderdagconcert.

Concertagenda voorjaar 2013:

zondag 27/01 - zondag 24/02 - donderdag 28/03 - zondag 28/04 - zondag 26/05 - zondag 30/06

telkens van 19 tot 22 uur (deuren open vanaf 18u)

Inkomprijs: 5,00 euro/avond (tenzij je lid bent/wordt van de Superior Dance Club - dan is het gratis).

Meer info op www.superiordanceband.be

Mozaïek /Nieuwjaarsreceptie

Op zondag 20 januari nodigt Mozaïek alle leden en sympathisanten uit voor zijn nieuwjaarsreceptie. Wij verwelkomen u graag vanaf 18u in de grote feestzaal. Na de nieuwjaarswensen van de voorzitter is er ruimschoots tijd om bij een natje en een droogje te verbroederen en wensen uit te wisselen.

Muzikant, zanger, producer,... Guido Desimpelaere zorgt voor aangename sfeer en een muzikale wereldreis!

Kruis de avond alvast aan in je agenda... Binnenkort mag u onze uitnodiging in je brievenbus verwachten.

Mozaïek /Themacafé

Themacafé met Marnix Vande Wiele. Op deze avonden wordt het café vanaf 19u ondergedompeld in een specifiek muziekgenre! Iedereen is van harte welkom!

Vrijdag 18 januari 2013: Hard Rock

Vrijdag 22 februari: seventies

Vrijdag 15 maart: country

Vrijdag 19 april: eighties

Vrijdag 24 mei: foute avond

Vrijdag 21 juni: nineties

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

wetenschapscafé KORTRIJK

Een wetenschapscafé, dat zijn pittige discussies over boeiende onderwerpen, ruimte voor allerhande vragen en meningen, en dat allemaal... gewoon op café!

Dinsdag 29 januari 2013: **De robots komen, of (nog) niet?** **Over artificiële intelligentie.**

Wat is artificiële intelligentie? Op welke manieren proberen onderzoekers dit te bereiken? Hoe verschilt artificiële intelligentie van "gewone intelligentie"? Wanneer slaagt de eerste computer voor de Turing-test? Kunnen robots ooit even intelligent worden als de mens? Hoe werken neurale netwerken? En zelflerende systemen? ... Deze en andere vragen komen aan bod in het wetenschapscafé over artificiële intelligentie.

Dinsdag 5 maart 2013: **Kwantumfysica. God dobbelt wel!**

De kwantumtheorie hoort samen met de relativiteitstheorie bij de wonderlijkste producten van de moderne natuurkunde. Niet omdat ze onwetenschappelijk of onprecies zou zijn, maar omdat ze op heel wat punten indruist tegen het gezond verstand. Of wat vind jij van elektronen die op twee plaatsen tegelijk zijn of vloeistoffen die naar boven stromen? Desondanks is de kwantumtheorie zeer vruchtbaar gebleken en heeft het begrip van de kwantumwereld bijgedragen aan een waaier van toepassingen, van kernenergie tot communicatietechnologie.

Hoe kan licht tegelijk een golf en een deeltje zijn? Bestaat toeval? Waarom zijn atomen stabiel? Wat betekent dat allemaal voor ons? Wat was er aan de hand met Schrödingers kat? En hoe werken kwantumcomputers? Deze en andere vragen komen aan bod in het wetenschapscafé over Kwantumfysica.

Het Wetenschapscafé vindt steeds plaats in VC Mozaïek, Overleiestraat 15A, 8500 Kortrijk. Het aanvangsuur is 19:45 uur, de toegang is gratis (vooraf inschrijven niet noodzakelijk).

Wil je op de hoogte blijven over het wetenschapscafé Kortrijk?

Teken in op de nieuwsbrief
www.wetenschapscafekortrijk.be.

Op deze site vind je trouwens extra info over voorbije en komende wetenschapscafés.

Het café is een initiatief van de cel wetenschapscommunicatie van de Associatie Universiteit Gent, en wordt ondersteund binnen het Actieplan Wetenschapscommunicatie van de Vlaamse overheid.

VC Mozaïek en Vormingplus zijn medeorganisator voor het Kortrijks wetenschapscafé.

ASSOCIATIE
UNIVERSITEIT GENT

HoGent

overleiestraat 15a - 8500 kortrijk - 056/ 37 16 15
vc.mozaiek@skynet.be - www.vcmozaiek.be

Mozaïek

/Vrij-Spraak [voorjaar 2013]

Iedereen psycholoog? De psychologie op de sofa.

Aanleiding voor deze reeks Vrij-Spraak is het boek 'Psychologisering in tijden van globalisering' van de Gentse psycholoog en filosoof Jan De Vos. Hij wijst er op de gevaren van de tendens om onszelf meer en meer door een psychologische bril te bekijken. Dat gaat niet alleen over ouders die zeggen: "Hij is zo druk want het is een ADHD-kind", maar ook over de alomtegenwoordigheid van hulpverleners bij rampen of de impact van psychologie in reclame.

Leven we niet in een emotionele economie waar we met onze materiële goederen geluk en authenticiteit kopen (Een bekend sportmerk gebruikt de slogan: *Be real, be you, be true*)? Maar psychologie spreekt niet als enige de waarheid. Is de psychologie te pretentius geworden en kunnen we nog wel 'de-psychologiseren'?

We laten drie verschillende filosofen aan het woord die dit fenomeen onderzoeken.

DEEL I: Psychologisering in tijden van globalisering

Jan DE VOS

wo 23 januari 2013 (19u30 - 21u30)

Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

Jan De Vos stelt in zijn boek 'Psychologisering in tijden van globalisering' de intrigerende vraag 'wie zijn wij' dat we zoveel psychologie nodig hebben? In de media, de politiek en zelfs de economie luidt het in koor: it's the psychology, stupid! De Vos licht zijn basisstelling toe: psychologie IS psychologisering. De psycholoog roept iedereen in de psychologieklas: psychologisch onderzoek heeft uitgewezen dat... hersencans tonen aan...

We worden dwingend uitgenodigd om onszelf vanuit de psychologenbril te bekijken. Op school, op het werk, in de rechtszaal, tot in de slaapkamer, er moet bij wijze van spreken maar een vlieg doodvallen en de psy-experts worden opgetrommeld.

Aan de hand van concrete voorbeelden toont De Vos aan hoe psychologisering en haar tweelingbroer neurologisering ons dichter dreigen te brengen bij de uitspraak van de Portugese schrijver José Saramago: We zullen steeds minder goed weten wat een mens is.

DEEL II: Het verdriet van de psychiatrie: de rol van psychiaters in de depressie-epidemie.

Pieter ADRIAENS

wo 6 februari 2013 (19u30 - 21u30)

Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

De Westerse wereld lijkt zowaar geteisterd te worden door een epidemie van depressieve stoornissen. Deze evolutie valt op het eerste gezicht moeilijk te rijmen met de toenemende professionalisering van de geestelijke gezondheidszorg, en de ontwikkeling van steeds nieuwe generaties van antidepressiva. Wat is er eigenlijk aan de hand? Is de 'depressie-epidemie' een reëel fenomeen? De oorzaak van deze evolutie wordt dan gezocht in ofwel maatschappelijke ofwel biologi-

Met UPV in Mozaïek

Meer info via Evelien Vandenbussche:
056 37 16 15
of evelien.vc.mozaïek@skynet.be

sche factoren. Volgens anderen is er geen sprake van een werkelijke toename in het aantal gevallen van depressie, maar zijn er allerlei actoren die, bewust of onbewust, de psychiatrische statistieken vertekenen. Deze critici wijzen op de liaison dangereuse tussen psychiatrische diagnostiek en farmaceutische industrie.

In deze lezing bespreken we de belangrijkste protagonisten in het debat over de 'depressie-epidemie, en houden we hun argumenten tegen het licht.

DEEL III: De mens als gebrekkige of opgefokte machine?

Herman DE DIJN

wo 20 mrt 2013 (19u30 - 21u30)

Vormingplus, Wandelweg 11, KORTRIJK

In zijn boek 'De herontdekking van de ziel' waarschuwde Herman De Dijn al voor psychologisme en sentimentalisme. Deze tendensen in onze maatschappij vormen een miskenning van de mens en zijn strevingen en emoties. Intussen worden die nog versterkt door de popularisering van neurologische en biologische verklaringen van alle mogelijke vormen van menselijk gedrag. Die verklaringen zijn niet nieuw; wat nieuw is, is hun recente impact in de media en zelfs in de dagelijkse conversatie. Dát is een intrigerend fenomeen.

We leven in een tijd gedomineerd door een (reductionistische) psychologie en psychiatrie. We zullen onderzoeken wat achter die modes en dat succes kan schuilgaan. En ons ook de vraag stellen wat er precies problematisch is aan psychologisch, biologisch of neurologisch determinisme en aan het alledaagse psychologisme en sentimentalisme.

Prijs: €8,00/avond (€20,00 voor de reeks)

Meer info en inschrijven: www.vormingplusmzw.be | 056-260 600

Organisatie: Vormingplus Midden en Zuid West-Vlaanderen, Openbare Bibliotheek Kortrijk, Vrijzinnig Centrum Mozaïek

Met UPV in Mozaïek **/UPV Kortrijk**

Dinsdag 8 januari 2013

De Arabische lente, ook voor vrouwen?

Dr. Maha Najjar, Midden-Oostenkenner, met bijzondere aandacht voor vrouwenrechten

Met de Arabische Lente leiden volksopstanden tot de val van dictators. In al deze opstanden zijn de vrouwen prominent aanwezig. Voor vele vrouwen zijn deze protestacties een uitgelezen kans om hun rechten op te eisen. Arabische vrouwen hebben zich ontpopt als heldinnen van de revolutie, maar ook voor hen volgt heel snel de ontruchtering. Vrouwenrechten zijn geen prioriteit. De weg naar volledige gelijkheid is nog lang. Het afschaffen van discriminerende wetgeving en praktijken is een goed begin, maar eeuwenlange tradities zullen niet zomaar verdwijnen. Deze voordracht geeft een overzicht van de wankelende positie van vrouwen in de Arabische wereld en de uitdagingen waarmee de nieuwe regimes worden geconfronteerd op het vlak van vrouwenrechten.

Dinsdag 12 februari 2013

De kiezer heeft altijd gelijk. **Een evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 en de nieuwe coalities.**

Dr. Tom verthé Vrije Universiteit Brussel

Begin 2013 gaan de nieuwe gemeenteraden aan de slag, hoe zijn ze tot stand gekomen? Er zal ook dieper ingegaan worden op de vorming van coalities zoals lokaal in Kortrijk.

Praktische informatie:

Tijdstip: 14u30

Vrijzinnig Centrum Mozaïek

Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Inschrijven via 056/37 16 15 of evelien.vc.mozaïek@skynet.be

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

JANUARI 2013

ANTIPODE	Vrijdag 04 om 20.00u	Reiscafé
MOZAÏEK + UPV + V+	Dinsdag 08 om 14.30u	Dinsdagnamiddaglesing: "De Arabisch Lente, ook voor vrouwen?" door dr Maha Najar
POLYFINARIO	Zondag 13 om 09.30u	Algemene ledenvergadering
MOZAÏEK	Vrijdag 18 om 19.00u	Themacafé met Marnix: 'Hardrock'
MOZAÏEK	Zondag 20 om 18.00u	Nieuwjaarsreceptie vc Mozaïek
MOZAÏEK + BIB + V+	Woensdag 23 om 19.30u	Vrijspreek 'Iedereen psycholoog? De psychologie op de Sofa': "Psychologisering in tijden van globalisering" door Jan Devos
POLYFINARIO	Vrijdag 25 om 19.00u	Polypodium
AVK KORTRIJK	Zaterdag 26 om 11.00u	Algemene Vergadering Vermeylenkring Kortrijk met etentje
WILLEMSFONDS	Zaterdag 26 om 18.00u	Nieuwjaarsreceptie met causerie door Jan Vanherweghe, bibliothecaris Harelbeke
MOZAÏEK	Zondag 27 om 19.00u	Laatstezondagconcert met de Superior Jazz Band
MOZAÏEK + HOWEST + V+	Dinsdag 29 om 19.45u	Wetenschapscafé: "De robots kom, of (nog) niet?" over Artificiële Intelligentie
HV KORTRIJK	Donderdag 31 om 19.30u	Zahir-gespreksgroep: 'Praten over de dingen des Levens'

FEBRUARI 2013

ANTIPODE	Vrijdag 01 om 20.00u	Reiscafé
MOZAÏEK + BIB + V+	Woensdag 06 om 19.30u	Vrijspreek 'Iedereen psycholoog? De psychologie op de Sofa': "Het verdriet van de psychiatrie: de rol van de psychiaters in de depressie-epidemie" door Pieter Adriaens
OVV KORTRIJK	Zaterdag 09 om 13.00u	Carnavalfeest voor de kleintjes
MOZAÏEK + UPV + V+	Dinsdag 12 om 14.30u	Dinsdagnamiddaglesing: "De kiezer heeft altijd gelijk." Een evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen 2012 & de nieuwe coalities. Door dr Tom Verthé
HV KORTRIJK	Zondag 17 om 09.30u	Algemene Ledenvergadering HV-Kortrijk
HV KORTRIJK	Zondag 17 om 11.00u	"En de 7e dag is er het Woord": Achilles Surinx met eigen poëzie
WILLEMSFONDS	Woensdag 20 om 14.30u	Voordracht Serviceflats en bezoek aan Villa Lauwers
MOZAÏEK	Vrijdag 22 om 19.00u	Themacafé met Marnix: 'Seventies'
MOZAÏEK	Zondag 24 om 19.00u	Laatstezondagconcert met de Superior Jazz Band
HV KORTRIJK	Donderdag 28 om 19.30u	Zahir-gespreksgroep: 'Praten over de dingen des Levens'

MAART 2013

ANTIPODE	Vrijdag 01 om 20.00u	Reiscafé
----------	----------------------	----------

PLAATS

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

V+, Wandelweg 11

Mozaïek

Mozaïek

Boekhandel Theoria Kortrijk

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

V+, Wandelweg 11

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

De Korenbloem

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Mozaïek

Activiteitenkalender

HVV-HV Kortrijk **/Nieuwjaarswensen van het** **Humanistisch Verbond Kortrijk**

Bij het schrijven van deze nieuwjaarswensen krijgen we net te horen dat onze regering tot een akkoord is gekomen en de begroting heeft kunnen afwerken. Dat deze begroting niet voor iedereen het ideale is staat buiten kijf. Maar laat ons hopen dat dit akkoord (=bezuinigingen) geen vermindering van de levenskwaliteit zal vormen voor velen. Solidariteit voor de minst begoeden in onze maatschappij moet ten allen tijde behouden blijven. En wordt het de komende jaren misschien iets moeilijker voor ons, Belgen, hou dan ook even in gedachten dat het in bepaalde Europese landen heel wat moeilijker wordt, om maar niet te spreken over wat mensen in andere landen nog moeten meemaken.

Van zijn kant zal het HV hierop ook mee op letten. Niet alleen financiële beslommingen zijn van belang in een leven, maar ook heel wat ethische vragen moeten hun antwoord kunnen krijgen. HV Kortrijk zal zich blijven inzetten om onze vrijzinnige waarden verder in de maatschappij te plaatsen. En er is nog heel wat werk aan de winkel: verdere uitwerking van de Euthanasiewet, wegwerken van de vooroordelen rond verschillende geaardheden van mensen, het erkennen en herkennen van onze multiculturele omgeving,... Niet voor niets is een van de doelstellingen van de Humanistisch vrijzinnige beweging: 'Vrijheid, Gelijkelijkheid en Broederlijkheid'.

Met het HV-Kortrijk hebben we in 2012 hard gewerkt aan deze doelstellingen. Het project "Stille Ruimte" in het az Groeninge is daar een mooi voorbeeld van. Gedurende en-

kele maanden hebben alle spelers op het levensbeschouwelijk vlak SAMEN gewerkt aan de opening van deze Stille Ruimte. Het traject naar het inhuldigingsmoment is heel waardevol gebleken in het opbouwen van een betere samenleving. En dit inhuldigingsmoment is geen eindpunt in dit project. Nu reeds heeft het az Groeninge het engagement aangegaan om aan deze samenwerking een vervolg te geven.

Maar ook voor 2013 zijn er nog strijdpunten. Wat kan de nieuwe coalitie in Kortrijk voor ons brengen? In tal van steden en gemeenten is er een 'oktoberrevolutie' geweest en zal het nieuwe gemeentebestuur er anders gaan uitzien. Is het niet de moment om samen aan onze stadsbesturen te vragen om een deel van de scheiding kerk en staat verder te realiseren? Een thema zou kunnen zijn om bij puur burgerlijke plechtigheden, in het officiële programma, geen "Te Deum" meer op te nemen. Ik denk dan aan plechtigheden rond 11 november of 11 juli. Of nog op 21 juli. Dit zijn echt burgerlijke feestdagen waar alle burgers zich goed moeten bij voelen. Een 'officieel' Te Deum is hier uit den boze.

En dan denken we nog iets verder. Naar 2014. Het jaar waarin 100 jaar het begin van Wereldoorlog I wordt herdacht. De duizenden(miljoenen) slachtoffers onder de soldaten en de burgers zijn zeker niet allemaal gelovige mensen geweest. Er zaten heel wat niet-gelovige, humanistisch geïnspireerde mensen bij. En een waardig eerbetoon aan deze mensen is

aan de orde. Vieringen, herdenkingen, feestelijkheden waarbij enkel het godsdienstige karakter prominent aanwezig is passen niet in de sfeer van de omgeving. Laat ons ook niet vergeten dat er na WO I nog heel veel oorlogen zijn geweest en nog altijd aan gang zijn. Veel oorlogen die in naam van een geloof worden gevoerd. Oorlogen waarbij de ene geloofsgroep heerschappij probeert te krijgen over een andere. Bij de herdenking zou het gepast zijn dat de Stad Kortrijk ook aan niet-gelovigen denkt. Wij kunnen samen met hen een passend eerbetoon en herdenking maken.

Naast deze inhoudelijke inzet plannen we natuurlijk ook nog vormende- en ontspanningsmomenten. Deze worden verder besproken op onze algemene vergadering van **zondag 17 februari 2013**. We verwachten u om **09.30 u**. We bespreken er samen het voorbije jaar en plannen het komende werkjaar. Om **11.00 u** starten we ook met ons derde jaar 'En de 7e dag is er het woord'. Achilles Surinx komt ons zijn poëzie voorstellen. Van harte welkom op deze gratis activiteit.

Maar bij 'nieuwjaarswensen' horen ook echte wensen. We hopen dat dit nieuwe jaar u een periode kan brengen van geluk en voorspoed. Dit in al de projecten die u onderneemt, of gewoon in uw dagelijkse leven. We wensen u een dagelijks leven toe zonder al te veel grote zorgen. Het is misschien een boutade, maar ze is wel gemeend. En samen met u bouwen we verder aan een mooie en waardevolle maatschappij waarbij het respect voor elkeen in het centrum staat.

Met vrijzinnige groet,

Filiep Vande Wiele

Contact:

Filiep Vande Wiele
Izegemsestraat 81
8501 Kortrijk-Heule
Hv.kortrijk@skynet.be
0486/202128

Wilt u lid worden van HV-Kortrijk:

Stort 10,00 € op de ledenrekening van HVV landelijk,
Lange Leemstraat 57, B-2018 Antwerpen:
IBAN nr: BE72001-1777562-16 .

Vermeld uw naam en duid aan met 'lid HV Kortrijk' dat u lid wil worden van de Kortrijkse HV afdeling.

HVV-HV Kortrijk **/en de 7e dag is er het Woord**

Het derde seizoen van 'en de 7e dag is er het Woord' gaat van start.

Zondag 17 februari 2013 steekt Achilles M. Surinx van wal rond 11.15 uur in het Mozaïekcafé.

Achilles is uit Limburg naar West-Vlaanderen komen wonen om als onderwijzer in het basis- en buitengewoon onderwijs. Hij denkt er niet meer aan om Kortrijk weer te verlaten. Hij stelde reeds in 1980 zijn eerste dichtbundel 'Het Vredelievend Bedrog' voor. Andere ('Overloed en onbehagen', 'Afbeeldingen' en 'De Voortgang') volgden vanaf 1995 en tenslotte kwam er recent, op 10 maart 2012, 'Wie nooit begint'. Deze werd voorgesteld in de Oxfam Boekhandel in de Budastraat. Tussendoor verschenen er ook 2 cahiers over Theodoor Sevens (KVLS & VWS). In 2010 stelde Alain Delmotte een VWS-Cahier samen onder de titel: 'Achilles M. Surinx: Wat ik zoek, zoekt mij.'

U ziet het Achilles is druk bezig met het Woord.

Achilles is een Overleienaar geworden. Hij voelt er zich thuis en is ook nog in tal van organisaties actief. Zo is hij ook een van de mensen rond de 'Bruggenloop' die nu al voor het 2e jaar heel wat volk naar onze wijk brengt.

Maar een kort fragment uit zijn werk is misschien de beste reclameboodschap:

*Bewaar het geheim van losse woorden
want voorbij de einder wacht een nieuwe einder.
Laat je hart kloppen en voel hoe je gedachten opengaan.
Geef je over, sluit nu weer je ogen en zie hoe ver je kijken kan.*

U bent van harte welkom. We verwachten u in het Mozaïekcafé vanaf 11.00 uur. De toegang is gratis.

Hedendaagse Filosofie cyclus 2013

Een cyclus van vier avonden met hedendaagse en actuele filosofen in samenwerking met CC De schakel en HWV-Waregem. Een schrijver/filosoof opent de avond met zijn denkbeelden, meteen stof voor een discussie met het publiek. Een avond gaan we onder begeleiding in discussie met elkaar onder begeleiding van een filosoof.

Praktische informatie Alle avonden starten stipt om 20 uur en eindigen omstreeks 22u30.
 Inschrijven via CC De Schakel noodzakelijk.
 Inkom 5 euro /avond of 15 euro voor de volledige cyclus (vier avonden)
 Je kan inschrijven via: Cultuurcentrum De Schakel vzw
 Schakelstraat 8 | 8790 Waregem | tel. 056 62 13 40 | reservatie@ccdeschakel.be

24 januari 2013 om 20 uur HAD DE EERSTE MENS EEN NAAM?

Gustaaf Cornelis
*Professor aan het Centrum voor logica
 en Wetenschapsfilosofie-VUB Brussel*

Van de eerste cel tot de moderne mens, dat is een heel lang verhaal. Het wetenschappelijke verhaal is er eentje naast zoveel andere die trachten het ontstaan van de mens te verklaren. Gustaaf Cornelis spoort ons aan om na te denken over het ontstaan van de mens, de betekenis van mythen en de rol van wetenschappelijk onderzoek. Van een filosofische verwondering tot de wetenschappelijke verklaring voor het leven.

21 februari 2013 LIGT DE WAARHEID IN HET MID- DEN?

Ignaas Devisch
*Professor in ethiek, filosofie en medi-
 sche filosofie. (Universiteit Gent - Arte-
 veldehogeschool)*

Na de val van de Berlijnse muur, 9/11, de oorlogen tegen Al Quaida blijft l veel onduidelijkheid bestaan over de maatschappelijke rol, de maatschappelijke

plaats van wat waarheid nog kan betekenen binnen een democratie. Het gaat over normen en waarden, over tolerantie, over vrijheid, vrije meningsuiting. Ignaas Devisch poogt de fundamentele vraag te stellen: hoe kunnen we met dit probleem in onze samenleving vandaag omgaan?

28 februari 2013 ZELF ACTIEF FILOSOFEREN

Met duiding door Luc Vanneste
Doctor in de filosofie

Het allereerste filosofisch café zag in 1992 het levenslicht op de Place de la Bastille in Parijs. De stichter en moderator was filosoof Marc Sautet (1947-1998). Hij leidde elke zondag om 11 uur filosofische bijeenkomsten in Café des Phares en maakte van de filosofie een voor iedereen toegankelijk gebeuren. In zijn 'café philosophique' moest je immers geen wijsgerige kennis tentoon spreiden, maar mocht je eerst en vooral zelf filosoferen. Deze manier van werken zullen we in Waregem voor het eerst uittesten

in de cyclus Hedendaagse filosofie aan de hand van wijsgerige vragen die door de deelnemers zelf opgegeven werden.

21 maart 2013 DE VEROVERING VAN DE VRIJHEID

Alicia Gescinska
*Doctor in de Wijsbegeerte (U-Gent cen-
 trum voor de Studie van Christelijke tra-
 dities)*

De Poolse filosofe breekt een lans voor de positieve vrijheid maar met sociale correcties. Maar waar begint en eindigt de vrijheid voor het individu? Moet de overheid die vrijheid reguleren en inperken? Is de vrijheid van meningsuiting absoluut?

De vrijheid van de ooievaar is de dood van de kikker. Wie kwetsbare mensen niet weerbaar maakt, niet opvoedt, geen kansen biedt, niet verzorgt, geen bescherming biedt, zorgt voor een duale samenleving met een kleine groep 'vrijen' en een hele grote groep 'onvrijen'. In dat geval zouden de vrijen een voorrecht genieten. En voorrechten kunnen nooit de basis zijn van een morele samenleving.

Polyfinario

POLYFINARIO VZW IS EEN:

jongerenorganisatie met een vrijzinnige leidraad. We zijn een lokale groep van de Humanistische Jongeren (HUJO) en richten ons in de eerste plaats naar de leerlingen zedenleer (n c z), maar zeker ook naar hun vriendjes.

Onze activiteiten (uitstappen, binnen - en buitenlandse reizen) worden gemaakt met veel oog voor actie en sportiviteit. Vrienden maken en gevoelens raken, op eigen benen leren staan, liefde voor de natuur, humor en spanning, daar gaan we voor.

Bovendien houden we de prijs zo laag mogelijk. Ons motto is dan ook

BETAALBARE FUN EN ACTIE

Programma Polyfinario 2013

1 april tot en met 5 april 2013

Poly-Boot

IJsselmeer en Waddenzee (Nederland)

Aan boord van de traditionele zeilboot de "Vliegende Hollander" zeilen

5de en 6de leerjaar + 1ste en 2de middelbaar - richtprijs: €200

8 april tot en met 12 april 2013

Poly-Beach

Groepsverblijf "Het Volk" Bredene

Paaskamp aan zee: spelen op het strand, billenkar, zwemmen,...

3de t/m 6de leerjaar - €135

10 mei tot en met 12 mei 2013

Poly-Boerke

Berkenhof Tiegem

een weekend de buitenlucht opsnuiven en veel speelplezier

1ste en 2de leerjaar - Richtprijs: €30

8 juni 2013

Poly-Pret

Nog niet bekend

Een bijzondere dag vol plezier

1ste t/m 3de leerjaar - Richtprijs: €30

7 juli tot en met 18 juli 2013

Poly-Roots

Ism JEKA 12 dagen naar Slovenië

Zon- en strandvakantie en vele avonturen

6de leerjaar + middelbaar - €590 (spaarprogramma)

Polyfinario is een afdeling van:

Vragen over bepaalde activiteiten?

Aarzel niet om contact te nemen:

0476 70 34 80 (Verfaillie Rolande)

0486 86 72 50 (Lotte Dhaene)

0496 77 91 69 (Donald Buyze)

0486 93 49 92 (Merijn Platevoet)

of via ons secretariaat:

POLYFINARIO vzw

p/a Dupont Marc

A. Vanderplaatselaan 6

8700 Tielt

051 40 31 40

0476 55 02 34

E-mail: marcpiekenot@skynet.be

polyfinario@hotmail.com

Website:

www.polyfinario.be

U kan ook steeds terecht bij uw leerkracht zedenleer voor meer info. Vergeet niet: het aantal deelnemers is doorgaans beperkt.

Hoe inschrijven?

U stort het inschrijvingsgeld op onze

Rekening: BE40 9792 4232 1563

Polyfinario vzw - 8940 Wervik

Krijg je nog geen mails van Polyfinario?

Stuur dan een mail naar marcpiekenot@skynet.be

met de melding "graag info Polyfinario".

Zo ben je dan altijd als eerste op de hoogte van onze activiteiten

Huisvande Mens Kortrijk

Leren Samen-leven. Het is te doen!

Een moslim, een protestant, een boeddhist, een katholiek en een vrijzinnige zitten samen aan tafel ... Het zou de aanzet van een religieuze mop kunnen zijn. Maar dat is het niet. Het is iets veel mooier. Sinds kort zitten op regelmatige basis samen rond de tafel, ver weg van het grote publiek en de media. Dat moet daar nogal knetteren, denkt u? Helemaal niet. Er is respect voor elkaars overtuiging. Ze gaan bewust niet op zoek naar wat onderscheidt, maar wel naar wat verbindt... Ze delen dezelfde overtuiging : "we willen leren samen-leven".

'Ik zou willen dat u af en toe samen iets organiseert in de Stille Ruimte', vroeg ons algemeen directeur van AZ Groeninge, Jan Deleu. Hij had ons, vertegenwoordigers van de godsdiensten, filosofische overtuigingen en levensbeschouwingen van Kortrijk, uitgenodigd. We gingen aan de slag. 'Af en toe?' Wat kan dat betekenen? Als we nu eens mikten op de opening van de Stille Ruimte? Daarover gingen we akkoord. Maar waar vinden we een verbindend element tussen al die verschillende visies en beschouwingen? Het 'Charter for compassion' van Karen Armstrong leek ons allemaal dat wat we zochten. Zo gingen we aan de slag, boeddhisten en protestanten, moslims en vrijzinnigen en katholieken. Behoedzaam werd er afgetast en gezocht. Op 5 oktober 2012 kwamen we naar buiten met ons project. Elke levensbeschouwing of religie vertolkte wat 'compassion' (medeleven) bij hen oproept, hoe medeleven er wordt beleefd. Het was een intense avond, vrucht van een uitdagende en nieuwe oefening om samen te spreken, mekaar te horen en te vinden. Er was wederzijds vertrouwen gegroeid en dat wierp goede vruchten af. 'Dit vraagt om meer', hoorde je achteraf van verschillende kanten.

Geef toe : mooie en warme verhalen van behulpzaamheid en verdraagzaamheid halen zelden de kranten. Dat wekt de in-

druk dat ze niet bestaan. Niets is minder waar. Wie heel even de clichés en vooroordelen doorprikt, ontdekt al gauw tal van voorbeelden waarbij mensen hulpvaardig zijn, zonder zich de vraag te stellen of die 'andere' dezelfde levensovertuiging of culturele traditie heeft. Precies in deze attitude schuilen de fundamenten van een hartelijke stad en de bouwstenen van een mooie toekomst voor de aanstormende generaties. En dat is wat wij ook effectief willen doen : die mooie verhalen verder vertellen.

Zoals die vrouw in de Stasegemsestraat die in paniek met een gapende snijwond bij een moslimgezin verderop in de straat aanbelde en daar de beste zorgen toegediend kreeg. En een kopje thee met zelfgebakken koekjes. Het werd de basis van een hechte vriendschap. U las het niet in de krant. Of die doktersvrouw die zich elke dag inzet voor de armen en vreemdelingen. U las het niet in de krant.

Zo is er ook het verhaal van Khalid. Khalid trok naar een middelbare school ergens in Kortrijk. Toen waren er nog niet veel leerlingen van buitenlandse afkomst. Khalid viel daarom des te meer op: niet alleen zijn lichte Afrikaanse teint maar ook zijn extraverte karakter trokken de aandacht. Khalid liet zich regelmatig opvallen. Eerlijk gezegd hadden de leerkrachten noch de directie enige ervaring in het omgaan met leerlingen met een migratiegeschiedenis. Hij werd beschouwd als een lastige leerling. Tot hij met de klas op reis trok naar Londen. De groep werd begeleid door enkele leerkrachten. Tijdens de reis was er ruim de tijd om met elkaar te praten. En of dat werkte! Er groeide vertrouwen en Khalid, die door iedereen werd gemeden omdat hij zich wat anders gedroeg, ontdekte in zijn leerkrachten mensen met openheid. Khalid heeft goede herinneringen aan de laatste jaren van zijn secundaire schooltijd. Ook de school heeft van Khalid veel geleerd. Of hoe vertrouwen groeit door elkaar te ontmoeten en samen iets te ondernemen. Ook dit verhaal kwam niet in de krant.

Of wat dacht u van dit bericht uit de bedrijfswereld. Mevrouw werkt mee in de zaak van haar man en weet uit ervaring hoe belangrijk het is dat de medewerkers voldoende Nederlands spreken. Toevallig verneemt ze dat er soms een probleem is in een avondschoon waar aan allochtonen Nederlandse les wordt gegeven: wanneer een leerkracht ziek is, valt de les gewoon weg. Ze stelt voor om gratis in te springen en voor even leerkracht Nederlands te worden. Mijnheer heeft iemand in dienst die al vele jaren probeert de juiste papieren te bekomen. Toen x zijn land ontvluchtte omwille van de oorlog, had hij zijn papieren weggegooid en is hij onder een valse naam België binnengekomen. Op de Dienst Vreemdelingen-zaken zijn ze daarachter gekomen en dit blijft een struikelsteen in de procedure, hoewel de situatie in het land van herkomst problematisch blijft. De asielpcedure sleept nu haast tien jaar aan. Ondertussen zijn de kinderen geïntegreerd en spreken zowel hij als zijn echtgenote goed Nederlands. Hijzelf betaalt belastingen zoals het hoort. Nog meer opmerkelijk is dat hij al die tijd aan de slag kan blijven bij een werkgever die hem heel correct uitbetaalt. U las het niet in de krant.

Verhalen van solidariteit en wederzijds respect zijn legio, maar ze komen niet in de media. Elke dag en in elke straat spelen zich dergelijke taferelen af. U leest het niet in de krant. Maar ze zijn, klein of groot, o zo belangrijk.

De maatschappelijke nood aan 'waarden en normen' wordt vaak verengd tot een roep om meer wetten en normen. Maar is dit wel doeltreffend? Moet de overheid alle problemen oplossen? Dragen we niet allemaal een eigen verantwoordelijkheid? Normen zijn pas nodig wanneer waarden ontoereikend blijken. Ook die waarden moeten de nodige aandacht krijgen. De Kortrijkse vertegenwoordigers van de diverse godsdiensten, filosofische overtuigingen en levensbeschouwingen willen mee bouwen aan een hartelijke stad door zowel bij de eigen achterban als daar buiten hun vertrouwen in een samenleving op basis van 'waarden' uit te dragen. Doet u mee?

We zoeken meer van dergelijke verhalen, u kan ze ons steeds bezorgen.

Namens

huisvandeMens - vrijzinnig centrum Mozaïek - Humanistisch Verbond Kortrijk

Geert Morlion, deken van Kortrijk

Sliman You Ala, Moslimgemeenschap Kortrijk

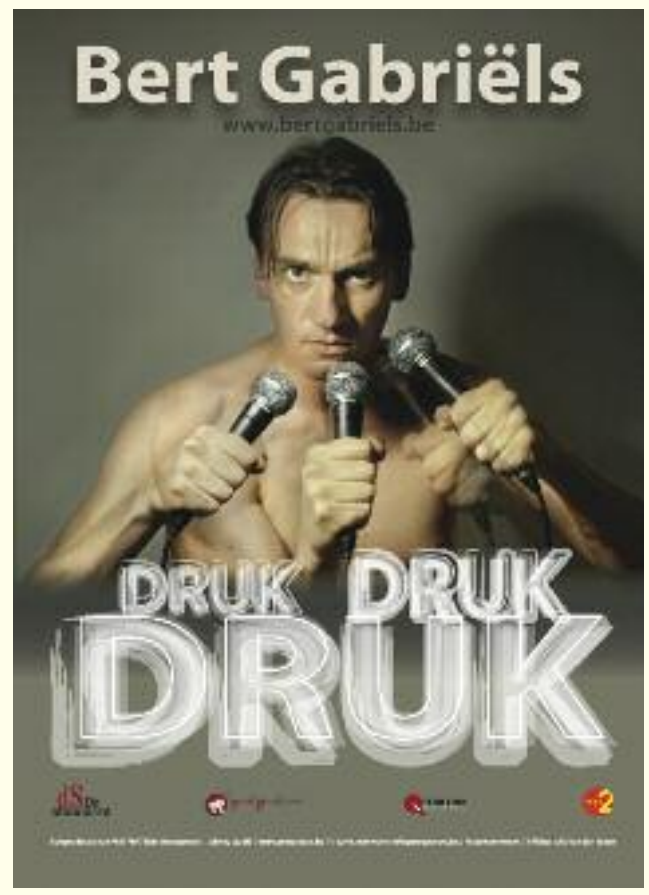
Caroline De Meester en Geert Dedecker, KMS West-Vlaanderen

* * *

Hou alvast deze datum vrij!

Op maandag 11 maart 2013 organiseert huisvandeMens, in samenwerking met OVM Kortrijk, de standup comedyshow 'Shut your facebook'.

Om 20 uur zal Bert Gabriëls de onderwerpen sociale media en privacy aan een komisch en kritisch onderzoek onderwerpen.

Bij het overlijden van *Paul Kurtz* (1925–2012)

**Wereldvermaard scepticus, humanist en
vooraanstaand Amerikaans filosoof**

De Amerikaanse filosoof, publicist, en wereldbekend scepticus Paul Kurtz overleed afgelopen zaterdag 20 oktober thuis te Amherst in de staat New York.

Kurtz is de grondlegger van verschillende seculiere humanistische organisaties, alsook de oprichter van de onafhankelijke uitgeverij Prometheus Books, en die van de meest invloedrijke skeptische vereniging ter wereld: CSICOP.

Het nieuws van zijn overlijden werd pas maandag 22 oktober bekend gemaakt. Kurtz werd 86.

Paul Kurtz werd geboren te Newark in New Jersey. Hij behaalde een doctoraat in de filosofie aan de Columbia-Universiteit en was van 1965 tot zijn emeritaat in 1991 hoogleraar filosofie aan de Staatsuniversiteit van New York In Buffalo.

Kurtz richtte in 1969 de uitgeverij Prometheus Books op. Hij publiceerde meer dan 800 artikels, recensies en meer dan vijftig boeken waarvan hij auteur of redacteur was. Vele van zijn boeken werden vertaald, in totaal in meer dan zestig talen. Een greep uit zijn voornaamste publicaties zijn: *The Transcendental Temptation*, *Forbidden Fruit: The Ethics of Secularism*, *The Courage*

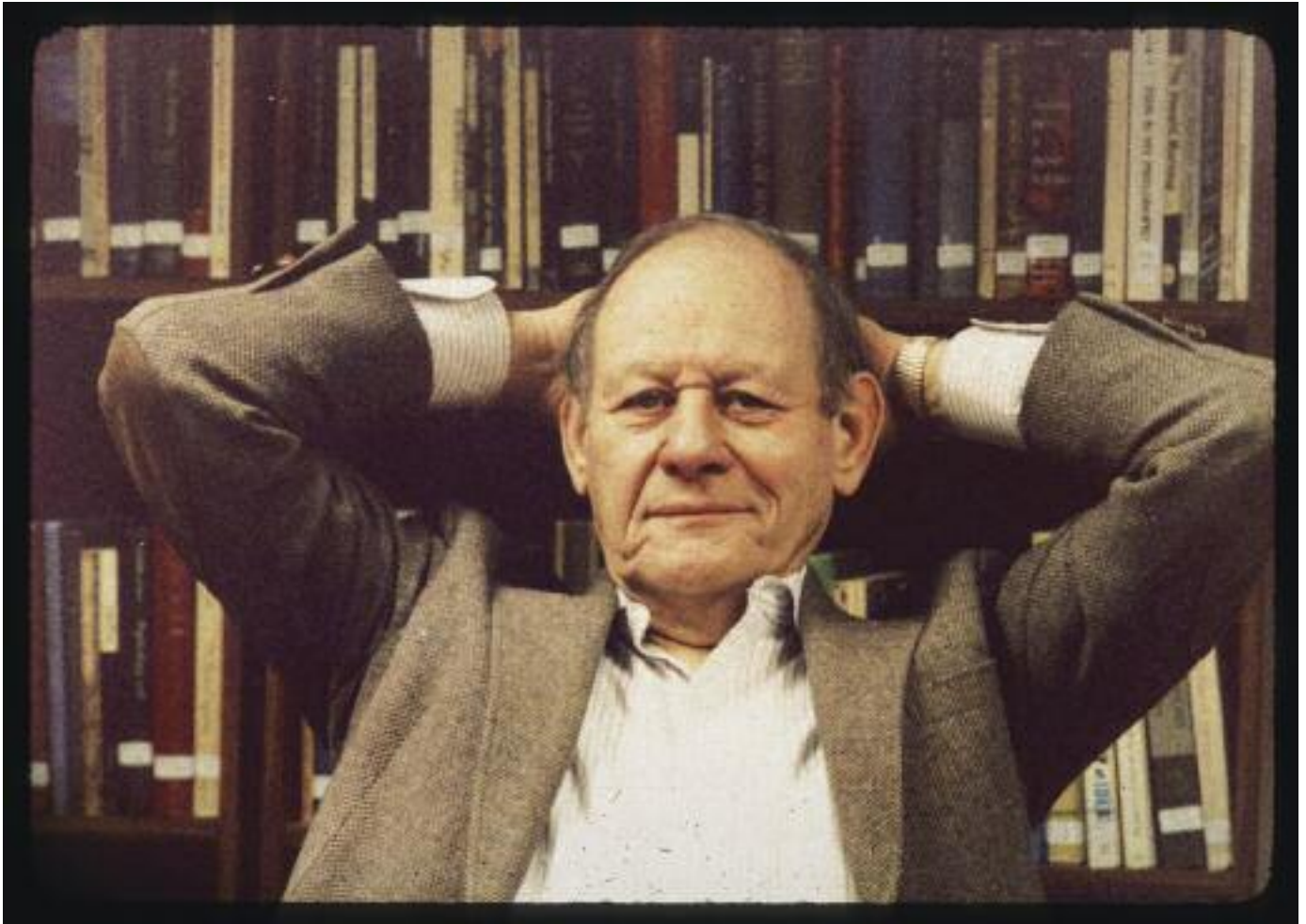
to Become, and *Multi-Secularism: A New Agenda*.

Tussen 1967 en 1978 was hij hoofdredacteur van het tijdschrift *The Humanist*. Zijn engagement tegen de pseudowetenschappen kwam er toen hij in 1975 in *The Humanist* een oproep van vooraanstaande wetenschappers tegen de astrologie publiceerde.

In 1976 stichtte hij het Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal (CSICOP), die sindsdien als de meest invloedrijke skeptische vereniging ter wereld geldt. Sinds 2006 nam de organisatie een eenvoudiger naam aan die ook meer media-

vriendelijk klinkt: **Committee for Skeptical Inquiry** (CSI).

Het CSI stelt zich tot doel beweringen die in strijd zijn met de huidige stand van de wetenschap aan kritisch onderzoek te onderwerpen. Met name richt zij zich op onderzoek naar het paranormale, alternatieve geneeswijzen, creationisme, en andere fenomenen of trends die onwaarschijnlijk zijn volgens de huidige stand van onze wetenschappelijke kennis. Maar Paul Kurtz verbreedde ook de scope van CSICOP door de term "Paranormal" uit de oorspronkelijke naam weg te laten. Daarmee kwam ook een bredere focus op kritisch denken, wetenschap en rationaliteit in het algemeen.

Het oorspronkelijke CSICOP-initiatief van Paul Kurtz trok vele bekende wetenschappers aan zoals Richard Dawkins en Carl Sagan. Ook grote namen als de Nobelprijswinnaars in de fysica Steven Weinberg en Murray Gell-Mann versterkten het wetenschappelijk comité. Karl Popper, een van de meest vooraanstaande wetenschapsfilosofen van de 20e eeuw, was tot zijn dood in 1994 prominent lid van CSICOP. Ook filosofen als Willard Van Orman Quine, Daniel Dennett, Paul Edwards, en auteurs Isaac Asimov zagen de noodzaak in van een kritische stem als rationeel wapen tegen het winstbejag op de rug van achteloze (vaak radeloze) mensen en stelden zich achter het skeptische doel van Kurtz.

Het in 1948 opgerichte Belgische Comité Para stond daarbij als voorbeeld voor het CSICOP. Kurtz werd de eerste voorzitter en zou dat blijven tot in 2008.

Een van de voornaamste doelstellingen van het CSI is nog steeds de brede bevolking op een toegankelijke manier te informeren over pseudowetenschappelijk claims die vaak kritiekloos worden overgenomen, zowel door de media als door de bevolking. Het lijfblad van CSI is het tijdschrift *Skeptical*

Inquirer (uiteraard ook door Kurtz opgericht) en heeft een oplage van 50.000 exemplaren. Dat is behoorlijk veel voor een vereniging die om de twee maand komt vertellen dat sinterklaas niet bestaat.

Sinds het initiatief van Paul Kurtz schoten skeptische organisaties wereldwijd als paddenstoelen uit de grond. Kurtz zelf reisde door vijf continenten om overall wetenschappers en critici van charlatanisme aan te zetten zich te verenigen.

Hoewel de Belgische vereniging SKEPP niet rechtstreeks op initiatief van Kurtz ontstond, was hij wel aanwezig bij de eerste persconferentie van SKEPP in 1990. Dat gebeurde naar aanleiding van het – door hem georganiseerde - tweede Europees Skeptisch Congres in Brussel.

Kurtz was in 1995 opnieuw in België naar aanleiding van het Vijfde Europees Skeptisch Congres in Oostende. In 2000 was Kurtz de eregast op de viering van tien jaar SKEPP in Brussel. Hij werd bij die gelegenheid erelid van de vereniging.

Paul Kurtz was ook co-voorzitter van de International Humanist en Ethical Union

(1986-1994). Deze laatste organisatie, die de humanistische, ethische, rationele waarden en de cultuur van de vrijdenkerij uitdraagt, kende hem in 1999 in Amsterdam de 'International Humanist Award' toe.

Hij was ook de oprichter van het Center for Inquiry die als doel had het seculier humanisme te verspreiden, onder meer via het tijdschrift *Free Inquiry*, waarvan hij hoofdredacteur was. Deze stroming verspreidde zich al snel vanaf de jaren '90 vanuit de Verenigde Staten over de hele wereld, met uitlopers tot in Azië, Afrika en Latijns-Amerika.

Wereldwijd is zijn invloed gigantisch, zowel binnen de vrijzinnige, de skeptische als de astrologische wereld.

Kurtz staat als scepticus zelfs in de sterren geschreven: in 1982 werd er een planeetoïde ontdekt die naar hem werd vernoemd: **6629 Kurtz**. De astrologen zijn met andere woorden nog lang niet van Paul Kurtz verlost.

Ingezonden door Tom Schoepen namens SKEPP

<http://skepp.be/>

Waarom collaboreerden zoveel duizenden Belgen tijdens de laatste oorlog?

Nog maar eens een boekbespreking

Ik had me voorgenomen ermee te stoppen, met die artikels voor Zoeklicht die niets anders zijn dan promotie voor een of ander boek, dat dan toch weinigen gaan lezen. Liever iets meer over het werkelijke leven, dacht ik bij mezelf.

Maar wat doe je als eenvoudige redacteur van Zoeklicht als de hoofdredacteur in persoon je suggereert: dit zou misschien wel de moeite zijn... En zo ging het twee maand geleden. Een boek van ene Aline Sax, "Voor Vlaanderen, Volk en Führer", de motivatie en het wereldbeeld van Vlaamse collaborateurs tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zopas uitgegeven bij Manteau.

Eerst toch even op Google kijken: de vrij jonge Aline Sax, 28 jaar, schreef al tal van jeugdboeken en adolescentenboeken. Jeugdboeken? Is onze bijna hoogbejaarde hoofdredacteur na een lang leven van intellectueel werk, nu bij de jeugdboeken aangeland? Begint hij...? Dan toch maar naar de bib. En ja, ze hadden het boek in kwestie zelf al be-

steld, op basis van een radioprogramma, waarin het werk voorgesteld werd.

Onze hoofdredacteur had dan toch weeral eens gelijk: dit is geen jeugdboek noch adolescentenboek. Het is het doctoraal proefschrift van dezelfde mevrouw Sax voor haar titel van doctor in de moderne geschiedenis aan de rijksuniversiteit van Gent. Een in hoge mate wetenschappelijk werk. En weeral dacht ik: een goed boek, en a fortiori een wetenschappelijk gefundeerd goed boek, zegt soms meer over het werkelijke leven dan wat één individu van kennis kan bijeen sprokkelen uit zijn eigen ervaringen en zijn eigen waarnemingen. En dus dan toch maar nog eens...

WETENSCHAPPELIJK WERK

Hoe doe je dat? Wel, 115 pagina's lang beschrijft de auteur hoe ze te werk ging, waarom zo en waarom niet anders. Wie dit boek zal willen tegenspreken, zal die 115 pagina's over de methodiek moeten

doorploegen en weerleggen. Ik zie het nog niet rap gebeuren. En zelfs voor een leek in de materie, de materie van de wetenschappelijke methodiek, zijn die 115 pagina's niet vervelend: ze staan vol met interessante inhoudelijke elementen. Elementen die men moet kennen om het ganse verhaal te begrijpen. Vanaf pagina 81 bijvoorbeeld gaat het over de collaborerende verenigingen. "verenigingen ... die geloofden in een nieuwe orde volgens nationaalsocialistisch model, en dat ze die probeerden te tewerkstellen door hulp en medewerking aan de Duitse bezetter". En dan gaat ze er (rudimentair) in op: VNV (de drie letters op die fabrieksschouw van Vanneste-Verwee in Sint-Lodewijk), het Verdinaso, de DeVlag (niettegenstaande de grote V toch als één woord uit te spreken, en met een e die klinkt als een é), het NJSV, de Dietse Militie/Zwarte Brigade, de Vlaamse Wacht, de Fabriekswacht, het NSKK, het ZFD, de Algemene SS Vlaanderen, of het Vlaams Legioen.

Waarom duizenden Vlamingen -want ze beperkt zich om praktische, niet om principiële redenen, tot Vlaanderen- al of niet in het kader van die organisaties met de nazi-bezetter gingen collaboreren, dat is het onderwerp van haar studie. Voor zover ik het deel over de methodiek goed begreep: het onderzoek baseert zich op de persoonlijke brieven van een voldoende aantal -327- toevallig uitgelote veroordeelde collaborateurs. Die brieven dateren van tijdens de oorlog, en werden na de oorlog in beslag genomen om de strafdossiers op te vullen, -soms werden ze niet of nauwelijks in de processen gebruikt. Want de inhoud van die brieven geeft meestal weinig bruikbaar voor strafrechtelijke vervolgingen, wel geven ze des te meer een zicht op de motivatie van de betrokkenen. De motieven werd gecodeerd per kleine stukjes, en dat laat toe clusters -samenhangende groepen- van motieven op te stellen, en op die ma-

nier te tellen. Een hondenwerk als je het mij vraagt.

Eén voorbeeldje uit de ontiegelijk vele, pagina 336. Octaaf T. schrijft na de nederlaag van Stalingrad: "Ik buig mij nederig voor den heldenmoed van zoovele strijders die tot het uiterste weerstand geboden hebben in de gruwelijkste omstandigheden... de hevigste strijd aller tijden. En toch zal Europa het winnen.". Wat kan hieruit afgeleid worden inzake motivering en wereldbeeld?

Een groot deel van het zesde Duitse leger is gevangen genomen, maar Octaaf T. schrijft alsof geheel dat zesde leger een heroïsche dood gestorven is. Op die manier wordt de aandacht afgeleid van de nederlaag naar de heldenmoed van de Duitse soldaten. Octaaf is overtuigd van de grote inzet van de strijd (de hevigste strijd, de gruwelijkste om-

standigheden), en hij gelooft in de overwinning. In stukjes gehakt en opnieuw bij mekaar gezet geeft dat citaat aan wat de opvattingen zijn van Octaaf T., een overtuigde nazi-aanhanger zonder één glimp van twijfel.

EN WAAROM WERD ER DAN WEL GECOLLABOREERD?

Ik herinner me het laatste groot debat hier in Vlaanderen in 1994, rond de gevraagde herziening van het proces tegen Irma Laplasse uit Oostduinkerke, die, -zoals geweten, als één van de vier, van de 64 ter dood veroordeelde Belgische vrouwen, ook effectief de kogel kregen, -geëxecuteerd werd op 30.05.1945. Een "gewone Vlaamse volkswrouw" die een groep weerstanders verklikte aan het terugtrekkend Duitse leger, de 7 zwak bewapende weerstanders werden op 08.09.1944 allemaal zonder pardon afgeslacht. Verklikken aan de bezetters

was misschien wel de laagste vorm van collaboratie, in de zin van de minst moedige vorm. Honderden, duizenden burgers werden op die manier opgepakt, weggevoerd, afgemaakt. Uit liefde voor haar zoon, (die de weerstanders als “krijgsgevangene” meegenomen hadden, samen met een twintigtal oorlogsmoede Tsjechen), voor haar familie, voor haar volk, zei de verdediging. Anderen hebben het over hun strijd voor het behoud van het westers halfmond als bakermat van de christelijke beschaving. Of over hun gehechtheid aan het katholicisme, “iedereen was toen toch tegen het goddeloze bolsjevisme...”. Of over hun gehechtheid aan de emancipatie, zelfs de bevrijding, van het Vlaamse volk, of... Al bij al waren de collaborateurs in feite idealisten, als we ze mogen geloven. Ter informatie: de verklikster Irma Laplasse werd NIET gerehabiliteerd, door een korte maar krachtige informatie-campagne (meetings, volksvergaderingen) van de families van de slachtoffers, gesteund door het opzoekingswerk van Johan Anthierens.

Johan Anthierens zaliger beschreef een ontmoeting met de familieleden van de Vlaamse martelares Laplasse, ook met de toenmalige snotneus die toen door de weerstand van straat geplukt werd, zag in 1994 de foto's van familieleden in uniform, en hoe ter ere van hen de arm gestrekt werd zoals destijds voor de Führer himself. De foto's staan in het boekje “Zonder vlagvertoon”. Wat is nu de echte motivatie die de familie Laplasse toen en nu nog voortstuwt?

Het is niet altijd eenvoudig de waarheid en de fabeltjes-die-men-erover-vertelt, zowel vroeger als nog tot op vandaag, uit mekaar te houden.

Ik vond toevallig op de site van het Anti-Fascistisch Front (AFF) een ietwat simpele, maar in de kern goede resumé van de conclusies. Gemakshalve neem ik dat maar over.

Maar intussen weten we dat het collaboreren omwille van de Vlaamse zaak een fabeltje is, een fabeltje om de collaboratie met het nazisme goed te praten. We weten intussen dat twee op drie van de gewone collaborateurs collaboreerde vanuit de keuze voor het nationaalsocialisme. Het kon zijn dat men ook begeesterd was door het Vlaams-nationalistisch ideaal, maar tweederde collaboreerde omdat men opkeek naar Hitler en zijn denkbeelden. Het andere eenderde collaboreerde enkel om materiële redenen (om meer te verdienen, om te ontsnappen aan de werkloosheid, om niet naar Duitsland te moeten gaan werken...). Het is nu maar de vraag wat de flamingantische amnestie-roepers nu denken over hun eis.

Dat is klare taal: niets idealisme, niets volk en beschaving. Alléén maar het wereldbeeld van het nazisme, én het onmiddellijk gewin. Vandaar dat het voor een blad als Zoeklicht, dat zich beroept op het democratisch vrijzinnig humanisme, uitermate belangrijk is en blijft om de grondslagen van die andere wereldvisie zo pedagogisch mogelijk aan de man te brengen.

Over die Hitleriaanse wereldvisie, dat wereldbeeld zelf blijft de schrijfster -opzettelijk- vrij vaag, en dat vind ik wel een zwakker punt van het boek. Tegen de parlementaire democratie zijn, en voor een hiërarchische maatschappij, onder één leider is natuurlijk wel juist, maar geen voldoende omschrijving. Want waarom

de vakbonden verbieden en de vakbondsleiders uitschakelen? Ook dat is een essentieel element van de fascistische ideologie. Waarom arbeiderspartijen verbieden, zowel de socialistische als de communistische? Sedert het kapitalisme bestaat kan men niet doen alsof de fundamentele tegenstelling tussen de mensen die werken en de superrijken die de vruchten van dat werk binnenrijven, geen realiteit is, dat hebben de Engelse economen voor Marx al aangetoond. En dat heeft tot nu elke crisis, en a fortiori elke oorlog pijnlijk aan de bevolking pijnlijk duidelijk gemaakt. In de eerste plaats aan de arbeiders in de fabrieken, die die tegenstelling als het ware dagelijks aan de lijve ervaren. Het fascisme kiest voor het kapitalisme, en voor het bestendigen van die tegenstelling in dienst van de klasse van de niet-werkende couponknippers en dividenden-opstrijkers. Dus tegen een echt andere maatschappij, een socialistische maatschappij, hoe ze zichzelf ook noemen (nationaal-”socialisme”). En dus voor brute terreur tegen de krachten van de arbeid, die zich van die ketens van het kapitalisme willen bevrijden. Dat is misschien wel de essentie van het fascistisch wereldbeeld.

Al de rest (het racisme, het anti-semitisme, de verering van het reactionaire en anti-wetenschappelijke ...) is daaraan in feite ondergeschikt of ervan afgeleid.

Ziezo, dat was het dan, en merkkelijk veel korter dan gewoonlijk. Iedereen die zich serieus in deze kwestie wil verdiepen, kan het boek in alle bibliotheken opvragen, men kan het ook in de boekhandel kopen, 420 bladzijden, €25. Het loont de moeite.

* * *

Zoeklicht sprak met
Frank Derycke
**Een man met
minstens vier levens**

Frank Derycke begroet ons met de glimlach in het KTA Drie Hofsteden te Kortrijk. Na zijn omzwervingen in de athenea van Kortrijk, Menen, Waregem en Roeselare lijkt hij er als kind van de campus echt te zijn thuisgekomen. Meer dan twee uur worden we meegenomen in het levensverhaal van Frank. Enthousiast en boeiend, een spraakwaterval. Een man met minstens vier levens: politiek, onderwijs, muziek en vrijzinnigheid. Voor zijn muziek hadden we nog twee bladzijden extra nodig...

Zoeklicht: waarom koos je voor een opleiding moraal aan de VUB?

Frank Derycke: in het Atheneum studeerde ik biochemie. Dit was niet meteen mijn ding om de rest van mijn leven mee bezig te zijn. Ik was al actief als jongsocialist en wilde -zoals iedereen- de wereld veranderen. Onder invloed van Jacques Naert, mijn mentor, koos ik als werktuig om de wereld te veranderen: het onderwijs. Uiteindelijk stuurde hij aan op moraal aan de VUB, niet dat ik een superstudax was. Door mijn ouders -ik kom uit een eenvoudig arbeidersgezin- werd er toch wat druk gezet: "kijk je krijgt één kans en anders staat de *buzze* om te gaan werken klaar". Als ik terugkijk op de studentenperiode dan zijn het vooral de nevenac-

tiviteiten die mij gevormd hebben: ik heb mijn jeugd niet gemist en was zelfs een tijdje praeses van de jongsocialisten-studentenclub aan de VUB. Toch waren de colleges van JP Van Bendeghem voor mij een belangrijk moment: hij kon zo boeiend en eenvoudig de zaken uitleggen dat deze ervaring mij in de overtuiging sterkt dat iedereen universiteit kan volgen. Ondertussen ben ik van inborst misschien opnieuw weer meer exacte wetenschapper geworden: ik ben lid van SKEPP en benader de dingen meestal zeer rationeel, zelfs al kom ik dan wat hard over. Ik heb helemaal geen god of andere hogere instantie nodig om te weten wat goed of slecht, juist of verkeerd is. Ik kan dat zelf wel maatschappelijk aftoetsen.

Zoeklicht: creativiteit was je handelsmerk als leraar zedenleer?

Frank Derycke: Ik heb zo een aantal principes die de basis vormden van mijn lessen zedenleer. In de eerste plaats moeten de leerlingen graag naar de lessen komen. Pas dan kun je ze iets meegeven. Daarom moet je niet direct de *poojie-joopie* uithangen: hoe tegendraadser je soms bent, hoe liever ze dit hebben. Je moet hen ook een unieke levenservaring meegeven en vooral moet je ze leren vragen stellen. Zo was er steeds in mijn lessen "de hypnose-ervaring". Ik kon helemaal niet hypnotiseren en sprak met een leerling vooraf af, dat hij zou doen alsof. Het doel van de les was aantonen dat we allemaal te goedgelovig zijn. Steeds

“Ik koos als werktuig om de wereld te veranderen: het onderwijs.”

traptten ze er in. Sommige leerlingen voelden zich “bedrogen” en werden zelfs kwaad. Maar vragen stellen en nadenken is niet altijd gemakkelijk. Een ander voorbeeld waren de reizen die ik organiseerde met de leerlingen. We konden vrij goedkoop naar Praag; niet meteen de meest sexy keuze voor scholieren, maar het bleek achteraf toch zeer boeiend en het was een schot in de roos. Het was een schitterende afsluiter van hun atheneumcarrière.

Zoeklicht: Hoe kan je als directeur creatief zijn? Is dit geen saaie en vooral administratieve baan?

Frank Derycke: Iedere school is verschillend. Meestal bekijken we de school enkel vanuit het standpunt van de leerling, of vanuit het perspectief van de ouders. Dat is natuurlijk het belangrijkste, maar we vergeten soms een school te bekijken met het oog van een buitenstaander. Willen we werken aan het positief imago van een school dan moeten we zo veel mogelijk mensen de school leren kennen. Zo begon ik met de GO! comedytour. Dan breng je niet alleen centen in het laadje, maar komen ook buitenstaanders binnen in de school. Al meer dan twintig scholen

hebben hier aan meegewerkt in de loop der jaren. In onze school voor doeners, het KTA Drie Hofsteden, zijn we als onderdeel van PAV (Project Algemene Vakken) met een buurtkrant gestart. In plaats van een klassiek opstel schrijven de leerlingen een artikel en daar komen allerlei vaardigheden bij kijken. Vanaf januari 2013 starten we ook met een echt oefenrestaurant op dinsdag en donderdag, waarbij de leerlingen een lekkere tweegangenmaaltijd opdienen. Je moet wel vooraf reserveren, ook voor het oefenkapsalon. (reserveren kapsalon: 056 23 47 18 / oefenrestaurant: 056 22 34 81)

Zoeklicht: sta je graag in de spotlights?

Frank Derycke: ik heb misschien wel een groot ego, ik vind het sowieso leuker om succes te hebben. Mijn doel is om het beste uit de leerlingen te halen. Als ik weet hoe de thuissituatie is van sommige leerlingen, dan bewonder ik hen omwille van de manier waarop ze er toch in slagen om te functioneren op school. Uit deze jongeren het talent naar boven laten komen, is mijn ambitie. Dat doe ik natuurlijk niet alleen, maar samen met het uitstekende en gemotiveerde team van onze school.

zoeklicht

onafhankelijk vrijzinnig tijdschrift

januari - februari 2013

tweemaandelijks tijdschrift jaargang 38 nr.1

Anzegem | Avelgem | Deerlijk | Harelbeke | Kortrijk | Kuurne | Lendeledede | Menen | Spiere-Helkijn | Waregem | Wervik | Wevelgem | Zwevegem

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
056 72 81 72
www.vcdegeus.be
Zondag van 10.00u tot 13.00u
elke donderdag om 19.00u PingPong

VC Poincaré

Stormestraat 131/20
8790 Waregem
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé
1ste en 3de vrijdag van de maand
jongerenpraatcafé

Lendeledede

Harelbeke

Waregem

Kuurne

Deerlijk

Anzegem

Wevelgem

Wervik

Menen

Kortrijk

Zwevegem

Avelgem

Spiere-Helkijn

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
info@debezatse.be

OVM-Avelgem

Fernand Duboisstraat 1
9600 Ronse
056/64.64.39
ovm.avelgem@scarlet.be
www.ovm-avelgem.be

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
vc.mozaiek@skynet.be
Vrijdag van 19.00u tot 24.00u
Zondag van 11.00u tot 18.00u

